

**ΔΕΥΤΕΡΟΛΟΓΙΑ
ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ
ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ**

**ΣΤΗΝ ΠΡΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ
ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ**

Με θέμα:

*«Η Ευρωπαϊκή Ένωση απέναντι στην
Ιρακινή κρίση»*

Αθήνα, 27 Φεβρουαρίου 2003

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εάν εξαιρέσει κανείς την τοποθέτηση της κυρίας Παπαρήγα, η οποία είχε ένα διαφορετικό σημείο εκκίνησης από τα υπόλοιπα κόμματα στη Βουλή, πιστεύω ότι σε πολλά σημεία υπήρχε σύμπτωση απόψεων: Η κοινή θέληση ότι θα πρέπει να κάνουμε οτιδήποτε είναι δυνατόν για να υπάρξει ειρήνη και να αποφευχθεί ο πόλεμος.

Θα σχολιάσω, όμως, ορισμένες από τις τοποθετήσεις, γιατί πιστεύω ότι παρ' όλη αυτή την κοινή κατεύθυνση, υπάρχει μία αντίληψη σε σχέση με τα πράγματα που δεν είναι σωστή ή δεν θα έπρεπε να είναι η δική μας αντίληψη.

Ο κ. Κωνσταντόπουλος παρουσίασε την εικόνα ότι η Ελλάδα παίζει ένα ρόλο εξυπηρέτησης των Ηνωμένων Πολιτειών με το να παρέχει τον κύριο ρόλο στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και μέσω του τρόπου αυτού να συγκαλυφθεί η ευθύνη των Ηνωμένων Πολιτειών.

Το Συμβούλιο Ασφαλείας στη λογική αυτή παρουσιάζεται ως ένα όργανο, το οποίο εμείς και κάποιοι άλλοι μπορούμε να χειραγωγήσουμε και αυτό έχει την ευθύνη να δώσει το άλλοθι στις Ηνωμένες Πολιτείες να αποδείξει τη μη ευθύνη τους και να συγκαλύψει έτσι τα πολεμικά σχέδια του Προέδρου Μπους. Δεν είναι έτσι τα πράγματα.

Πρώτα από όλα, θα έλεγα ότι είναι περίεργο, ακριβώς σήμερα, που βρίσκεται ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ο κ. Ανάν στην Κύπρο για να κάνει μια τελευταία προσπάθεια για την επίλυση του Κυπριακού, να δίνεται αυτή η εικόνα εδώ στην Ελλάδα για το Συμβούλιο Ασφαλείας, δηλαδή ενός άβουλου οργάνου, το οποίο κάποιοι άγουν και φέρουν και μεταξύ αυτών και, ω του θαύματος, και εμείς οι Έλληνες.

Το δεύτερο και επίσης πολύ περίεργο, είναι να μιλάμε έτσι για το Συμβούλιο Ασφαλείας σαν να πρόκειται για κάποια δημοτική επιτροπή ή νομαρχιακό συμβούλιο σε ένα απομονωμένο μέρος της Ελλάδας, της Ευρώπης ή όπου αλλού στον κόσμο.

Στο Συμβούλιο Ασφαλείας αυτή τη στιγμή συμμετέχουν κυβερνήσεις, οι οποίες εκπροσωπούν δύο δισεκατομμύρια ανθρώπους. Η Ελλάδα έχει δέκα εκατομμύρια κατοίκους. Είναι το μισό εκατομμυριοστό όλων αυτών. Ε, μπορεί αυτοί οι ισχυρισμοί για το ρόλο του να είναι αληθείς; Δεν τα πιστεύω αυτά και δεν πρέπει να τα λέμε σοβαρά σε αυτή την αίθουσα.

Επίσης, ο όλος συλλογισμός βασίζεται στη σκέψη ότι υπάρχουμε εμείς, η Ελλάδα, υπάρχουν αυτοί οι οποίοι είναι κατά του πολέμου πάση θυσία και τα Ηνωμένα Έθνη δεν έχουν να κάνουν τίποτα σε αυτή την υπόθεση. Δεν έχει σημασία το τι θα πουν, πώς θα χειριστούν τα θέματα, τι ρόλο παίζουν. Αυτό είναι μια μεγάλη αυταπάτη και είναι κάτι πολύ επικίνδυνο. Γιατί, όπως είπα στην ομιλία μου, στο σύγχρονο κόσμο, στο διεθνές δίκαιο ο μηχανισμός εκείνος, το όργανο εκείνο, το οποίο νομιμοποιεί τις

παρεμβάσεις της διεθνούς κοινότητας είναι το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.

Δεν μπορούμε λοιπόν να λέμε ότι αναγνωρίζουμε τα Ηνωμένα Έθνη όποτε θέλουμε. Για παράδειγμα στο Κυπριακό αναγνωρίζουμε ότι παίζουν ρόλο, ενώ στο Ιράκ ή στο Κουβέιτ, δεν τους δίνουμε καμία απολύτως σημασία. Ε, δεν μπορεί άλλοτε να θεωρούμε ότι υπάρχει αυθαιρεσία και άλλοτε να λέμε ότι σωστά ενεργούν. Και αυτό χωρίς κριτήριο ή με μόνο κριτήριο το αν συμπίπτουν οι ενέργειές τους με τις δικές μας απόψεις. Πιστεύω ότι πρέπει να δούμε τα πράγματα πολύ πιο λογικά, θεσμικά, όπως έχουν διατυπωθεί σε δεκαετίες πρακτικής.

Πολλοί διαφωνούν για το τι έκαναν τα Ηνωμένα Έθνη και το Συμβούλιο Ασφαλείας σε πολλές υποθέσεις. Αλλά κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι είναι το επίκεντρο της επίλυσης των παγκοσμίων διαφορών. Και αν δεν θέλουμε να έχουμε αυθαιρεσία πρέπει ακριβώς σ' αυτό να επικεντρωθούμε: Να συνεργαστούμε μαζί του και να διοχετεύουμε εκεί τις αποφάσεις.

Ο κ. Κωνσταντόπουλος, επίσης, με ρώτησε αν εμείς στηρίζουμε τη Γερμανία, τη Γαλλία ή τις Ηνωμένες Πολιτείες. Εγώ θεωρώ μια τέτοια ερώτηση ως άσκοπη, ως απλοποιημένη που παραβλέπει δύο σημαντικά θέματα:

Πρώτα απ' όλα, η Ελλάδα δεν καθορίζει τη στάση της με βάση το τι λέει η Γαλλία, η Γερμανία ή οι Ηνωμένες Πολιτείες. Η Ελλάδα έχει τα δικά της συμφέροντα.

Δικό μας συμφέρον είναι η αποτροπή του πολέμου. Αλλά δικό μας συμφέρον, επίσης, είναι η ενίσχυση των θέσεων μας σε όλα μας τα θέματα. Ο κ. Κωνσταντόπουλος ανέφερε, νομίζω περιπαικτικά, ότι ίσως επικαλεστούμε το Κυπριακό. Ναι, και το Κυπριακό είναι ένα θέμα, το οποίο πρέπει να προσέχουμε. Η Ελλάδα έχει ως θέμα της την Κύπρο, τη λύση του πολιτικού προβλήματος, την ένωση του νησιού, την ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα το ξεχάσουμε τελείως αυτό στο χειρισμό των θεμάτων μας; Και είναι το μόνο; Για παράδειγμα, δεν έχουμε ανοικτό το θέμα της υφαλοκρηπίδας; Δεν υπάρχουν θέματα σε σχέση με την Τουρκία, τα οποία θα πρέπει να προσέχουμε; Είτε έτσι ή αλλιώς, η Τουρκία είναι γείτονας, η Τουρκία παίζει το δικό της ρόλο και πρέπει και εμείς να έχουμε μοχλούς πίεσης και αντίδρασης, μοχλούς με τους οποίους θα προωθήσουμε τα δικά μας συμφέροντα. Και αυτό πρέπει να το σκεφτούμε. Δεν έχουμε σχέση με τις βαλκανικές χώρες; Δεν θα πρέπει να επιδιώξουμε τη συνεργασία, τη συμπόρευση, το ξεπέρασμα των προβλημάτων στη Βαλκανική; Και για να το πετύχουμε αυτό δεν θα πρέπει να γίνουν προσπάθειες μαζί με άλλους; Και αυτό θα το ξεχάσουμε; Έχουμε το δικό μας συμφέρον και το δικό μας συμφέρον καθορίζει τη δική μας στάση!

Το δεύτερο είναι ότι η Προεδρία δεν είναι μία εθιμοτυπική υποχρέωση, η οποία μας έτυχε επειδή κάθε εξάμηνο αλλάζει η Προεδρία και ήρθε και η δική μας η σειρά και δεν έχει καμία σημασία το πώς θα χειριστούμε την Προεδρία. Η Προεδρία έχει ορισμένες θεσμικές υποχρεώσεις και μία χώρα,

σ' αυτόν τον κύκλο των 15, κρίνεται για το πώς χειρίζεται αυτές τις θεσμικές υποχρεώσεις. Μία χώρα κρίνεται με βάση την πρακτική που υπάρχει εδώ και δεκαετίες. Η πρακτική είναι ότι η έχουσα την Προεδρία χώρα δεν συντάσσεται με μία ομάδα κόντρα στους άλλους ή με την άλλη ομάδα κόντρα στη μία ή την άλλη χώρα.

Η έχουσα την Προεδρία χώρα έχει μία υποχρέωση -και θέλω να το τονίσω- μία υποχρέωση σύνθεσης, συμβιβασμού, προώθησης της κοινής άποψης. Αλλωστε, το ξέρουν όλοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση ότι όταν μία ορισμένη χώρα αναλάβει την Προεδρία και η χώρα αυτή έχει ένα θέμα να επιλύσει, το θέμα αυτό παγώνει για ένα εξάμηνο, διότι όλοι τότε περιμένουν ότι η χώρα αυτή δεν θα χειριστεί το θέμα της αντικειμενικά ή ότι δεν θα είναι τόσο αντικειμενική ή υπεράνω διαφορών, όπως απαιτεί η Προεδρία.

Δεν είμαστε, λοιπόν, εμείς εκείνη η χώρα, η οποία θα παραβλέψει αυτόν τον κανόνα και θα δώσουμε μία τελείως διαφορετική εικόνα της Προεδρίας, μιας μαχόμενης Προεδρίας ενάντια σε κάποιους και τασσόμενοι μονάχα με ορισμένους, γιατί τότε θα χάσουμε την αξιοπιστία μας σε όλα τα θέματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το αν έγινε η 17η Φεβρουαρίου και υπήρξε μία κοινή απόφαση, οφείλεται στο γεγονός ότι τηρήσαμε ακριβώς αυτή την υποχρέωση της επιδίωξης σύνθεσης, της συνεργασίας με όλους και δεν σηκώσαμε λάβαρα, παρά το γεγονός ότι έχουμε τις απόψεις μας. Και οι απόψεις μας ήταν και είναι γνωστές σε όλους, γιατί τις εκφράσαμε και στη συνεδρίαση. Ωστόσο, παρά τις απόψεις μας, όποιες και αν είναι αυτές, επιδιώξαμε αυτό το οποίο όλοι ήθελαν από εμάς, δηλαδή τη σύνθεση. Και αυτό το πετύχαμε!

Κύριοι συνάδελφοι,

Ένα τρίτο σημείο είναι ότι κάπου εδώ στη συζήτηση ο κ. Κωνσταντόπουλος αλλά και η κυρία Παπαρήγα παρουσίασαν σαν να είναι όλα τετελεσμένα και πορευόμαστε προς το τέλος, που δεν μπορεί να αποφευχθεί της πολεμικής καταστροφής. Μπορεί να είναι έτσι, αλλά γιατί αυτό να το θεωρούμε οπωσδήποτε βέβαιο και να σηκώνουμε τα χέρια;

Υπάρχει εδώ ένα τηλεγράφημα του Αθηναϊκού Πρακτορείου, του Ρώιτερς και του Γαλλικού Πρακτορείου από τη Μόσχα που αναφέρει τα εξής: Οι Πρόεδροι Μπους και Πούτιν συμφώνησαν να συνεργαστούν στην ιρακινή κρίση υπέρ μιας λύσης αποδεκτής απ' όλη τη διεθνή κοινότητα. Αναφέρεται σε σημερινή ανακοίνωση του Κρεμλίνου, ύστερα από τηλεφωνική επικοινωνία που είχαν οι δύο ηγέτες κατά τη διάρκεια συνομιλίας τους για το Ιράκ. Αυτά είπε το Κρεμλίνο. Μάλιστα, δήλωσαν την πρόθεσή τους να εντείνουν τις προσπάθειες στο πλαίσιο του Συμβουλίου Ασφαλείας με στόχο την εκπόνηση ενός σχεδίου δράσης από τους δύο που θα ανταποκρίνεται στα συμφέροντα της διεθνούς κοινότητας.

Αυτό τι σημαίνει; Όσο μπορείτε εσείς να συμπεράνετε, άλλο τόσο μπορώ και εγώ. Όμως, δείχνει ότι υπάρχει μια κινητικότητα, για την οποία εμείς, αυτή

τη στιγμή, δεν είμαστε ενήμεροι. Και δεν θα γινόταν τυχαία αυτή η ανακοίνωση ανάμεσα στη Ρωσία και τις ΗΠΑ.

Αυτό σημαίνει ότι υπάρχουν ακόμα ανοικτές δυνατότητες και αυτό είπα και στην εισήγησή μου. Δεν θα πρέπει να εγκαταλείψουμε την προσπάθεια να λυθεί ειρηνικά το πρόβλημα. Αυτά που έγιναν μπορεί να μην άλλαξαν ριζικά την κατάσταση, όμως αποτελούν βήματα σε μια κατεύθυνση συνεχούς διαλόγου, ανταλλαγής απόψεων, προσπάθειας σύνθεσης και έτσι μπορεί το τέλος να μην είναι το αναπόφευκτο που αναφέρετε συνεχώς. Μπορεί να είναι κάτι διαφορετικό, θέλω να το πω, για να μην πει κανείς ότι δεν προέβλεπα σωστά αλλά επαναλαμβάνω μπορεί να είναι και κάτι διαφορετικό και δεν πρέπει να χάσουμε αυτή την ευκαιρία.

Ως προς τα ειδικά θέματα τα οποία αναφέρθηκαν, η Ελλάδα δεν πρόκειται να αποστείλει στρατεύματα ή στρατιωτικές δυνάμεις στο Ιράκ. Όμως, για τη φρεγάτα πρέπει να πω ότι υπάρχει στον Περσικό Κόλπο μετά την 11η Σεπτεμβρίου και παραμένει εκεί, με βάση τις αποφάσεις που πάρθηκαν τότε και με βάση αυτές, έχουν γίνει και πολλά άλλα, εν τω μεταξύ, τα οποία δεν έχουν σχέση με το Ιράκ και εξακολουθούν να ισχύουν. Δεν κατέβηκε η σκηνή την 11η Σεπτεμβρίου και δεν δόθηκε εντολή να επιστρέψουν όλοι σπίτια τους και να μην υπάρχει κινητοποίηση.

Στην περίπτωση που ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και το Συμβούλιο Ασφαλείας πάρουν ορισμένες αποφάσεις, η Ελλάδα θα κάνει αυτό που πρέπει να κάνει σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις της, στο πλαίσιο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και στο πλαίσιο των άλλων διεθνών συμφωνιών που έχει υπογράψει.

Θέλω να κάνω ένα σχόλιο σε σχέση με το θέμα που θίχθηκε από τον κ. Καραμανλή για τις οικονομικές εξελίξεις. Νομίζω πως, όχι σωστά, ο κ. Καραμανλής θέλησε πάλι εδώ να διαγράψει μια ζοφερή πραγματικότητα για την ελληνική οικονομία. Πολύ σύντομα, θα πω πως θα ήταν αντικειμενικός, αν έπαιρνε ως παράδειγμα το διεθνή Τύπο σήμερα. Γιατί δεν έχει παρά να κοιτάξει κανείς τις γαλλικές εφημερίδες, τις αγγλικές και τις γερμανικές να δει, όπως ανέφερε ο κ. Γιανίτσας, ότι οι ρυθμοί ανάπτυξης στις χώρες αυτές είναι περί το μηδέν ή λίγο πάνω από το μηδέν, ότι έχουν προβλήματα πληθωρισμού μεγαλύτερα από τη χώρα. Στη Γαλλία και αλλού ότι υπάρχουν προβλήματα ελλειμμάτων πολύ μεγαλύτερα από τα δικά μας. Η Ελλάδα, λοιπόν, μέσα σ' αυτό το πλαίσιο έχει καταφέρει να αντέξει γιατί, αν στο τέλος του χρόνου η ανάπτυξη δεν είναι 3,8% -και μπορεί λόγω του Ιράκ να είναι χαμηλότερη- δεν θα είναι όμως 0 ή 0,2% όπως είναι σ' αυτές τις χώρες.

Και γιατί να το αποσιωπούμε αυτό; Και γιατί να κραδαίνουμε εδώ πάντα την εικόνα της καταστροφής και να δημιουργούμε έτσι την αίσθηση στον κόσμο ότι είμαστε σε χειρότερη κατάσταση από τους άλλους, ενώ δεν είναι έτσι; Και βέβαια, οι επιχειρήσεις το ξέρουν. Και οι επιχειρήσεις ξέρουν ότι εδώ οι συνθήκες είναι διαφορετικές -για πολλούς και ειδικούς λόγους, αλλά και για την οικονομική πολιτική- απ' ό,τι είναι σε άλλες χώρες. Βεβαίως, θα

κάνουμε αυτό που πρέπει σε σχέση με τα τιμολόγια των ΔΕΚΟ, με το πετρέλαιο, την απελευθέρωση αγορών κλπ.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω κι εγώ, όπως κι εσείς, να αναφέρω ότι βρισκόμαστε σε μια κρίσιμη κατάσταση και εκείνο το οποίο πρέπει να επιδιώξουμε -και η ελληνική Κυβέρνηση και η ελληνική Προεδρία θα το επιδιώξει με κάθε τρόπο- είναι να μην γίνει ο πόλεμος, να ξεκαθαρίσει η κατάσταση το ταχύτερο και να πραγματοποιήσουμε μια προσπάθεια, για να υπάρξει πάλι ειρήνη και συνεργασία στην περιοχή. Διότι αυτή είναι η προϋπόθεση της ανάπτυξης, αυτή είναι η προϋπόθεση για να πορευθούμε τα υπόλοιπα χρόνια με περισσότερη ευημερία για τους πολίτες. Σας ευχαριστώ.